

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **T. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 1. 2022, č. j. 31 Az 12/2021-30,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včasnou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým krajský soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2021, č. j. OAM-475/ZA-ZA11-ZA05-2021.

[2] Stěžovatel v kasační stížnosti požádal o přiznání odkladného účinku. Svůj návrh odůvodnil obavou, že pokud Nejvyšší správní soud nepřizná jeho kasační stížnosti odkladný účinek, bude muset vycestovat z České republiky, neboť nabytím právní moci a vykonatelnosti napadeného rozsudku zde pozbývá oprávnění legálního pobytu. V důsledku toho mu hrozí znemožnění aktivní účasti na soudním řízení a tak zkrácení jeho práva na spravedlivý proces. Důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádal, podle něj osvědčují, že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Stěžovatel poukázal na to, že krajský soud jeho žalobě přiznal odkladný účinek, neboť vyšel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 4. 2017, č. j. 3 Azs 78/2017-21, podle kterého „(...) může být pro výkon stěžovatelova ústavního práva na spravedlivý proces významné, aby mohl zůstat na území ČR do skončení řízení o kasační stížnosti, a to i v případě, kdy je v řízení zastoupen advokátem. Nelze totiž přehlédnout, že k právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení atd.“ Má rovněž za to, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nezpůsobí újmu jiným osobám ani rozpor s důležitým veřejným zájmem.

[3] Žalovaný nesouhlasí s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, neboť stěžovateli v zemi původu žádné azylově relevantní problémy nehrozí. Domnívá se také, že ani právo na spravedlivý proces nebude nepřiznáním odkladného účinku ohroženo, a proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

[4] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (v řízení o kasační stížnosti stěžovatele) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. První podmínkou pro přiznání odkladného účinku tak je existence nepoměrně větší újmy, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Druhou podmínkou pak je, že přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Obě tyto podmínky přitom musí být splněny současně.

[5] Z uvedeného vyplývá, že institut odkladného účinku má mimořádnou povahu, neboť základním pravidlem je, že kasační stížnost odkladný účinek nemá. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví totiž není řádným opravným prostředkem, u něž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce definoval v § 73 odst. 2 s. ř. s. Odložit účinky kasační stížností napadeného rozhodnutí krajského soudu lze proto pouze výjimečně, pokud újma, která stěžovateli hrozí, je reálná, není vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž významná a jejíž vznik je v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58).

[6] Jelikož i řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku je ovládáno zásadou dispoziční, může soud při posuzování důvodnosti návrhu vycházet pouze z důvodů, které účastník uvede ve svém návrhu. Není tak jeho úkolem a ani oprávněním dohlédávat či domýšlet za účastníka konkrétní okolnosti a důvody, které by měly svědčit jeho návrhu na přiznání odkladného účinku.

[7] Z uvedených požadavků však nelze vyvozovat, že k přiznání odkladného účinku stačí újmu ve stanovené intenzitě pouze tvrdit. Mimořádná povaha tohoto institutu totiž Nejvyššímu správnímu soudu neumožňuje, aby návrhu na odkladný účinek vyhověl pouze na základě obecných či nepodložených tvrzení, neboť v takovém případě by přiznání odkladného účinku bylo pouhou formalitou a nikoli výjimkou. Stěžovatel proto musí v prvé řadě dostatečně podrobně uvést, v čem nepoměrně větší újma, která právě jemu

pokračování

hrozí, spočívá, jaký je její rozsah a z jakých konkrétních okolností vyvozuje, že tato hrozba je reálná a nikoli pouze hypotetická. Na podporu svých tvrzení pak musí navrhnout provedení odpovídajících důkazů (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32).

[8] V posuzované věci stěžovatel jako důvod pro přiznání odkladného účinku konkretizoval pouze obavu z porušení práva na spravedlivý proces. Tuto obavu však Nejvyšší správní soud nesdílí. Závěry dovozené v usnesení Nejvyššího správního soudu, na které stěžovatel ve svém návrhu odkazoval, byly relativizovány pozdějšími usneseními Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení ze dne 5. 10. 2017, č. j. 2 Azs 273/2017 – 19, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 6 Azs 261/2017 – 25 nebo ze dne 11. 7. 2017, č. j. 6 Azs 270/2017 – 28). Rozhodovací praxi o návrzích na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v cizinecké a azylové agendě následně sjednotil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 – 38. Uvedl v něm, že *„obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.“* Z uvedeného vyplývá, že povinnost cizince vycestovat z území České republiky nemůže sama o sobě ohrozit cizincovo právo na spravedlivý proces. Má-li být tedy ohrožení právě tohoto práva důvodem pro přiznání odkladného účinku, je třeba, aby stěžovatel uvedl, jaká konkrétní procesní práva budou nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti ohrožena a čím a aby rovněž rozvedl, proč je jeho osobní účast v řízení opravdu nezbytná.

[9] Stěžovatel ve svém návrhu žádné konkrétní důvody ohrožení práva na spravedlivý proces neuvedl a nevysvětlil, proč je pro zachování tohoto práva nutné, aby byl se svým advokátem v osobním kontaktu, a proč nestačí jiná forma komunikace (např. telefonická či e-mailová). Nejvyšší správní soud má proto za to, že pouhá skutečnost, že bude muset opustit území České republiky, nemůže jeho právo na spravedlivý proces ohrozit. Řízení o kasační stížnosti je oproti řízení před krajským soudem specifické v tom, že stěžovatel v něm musí být zastoupený advokátem (srov. § 105 odst. 2 s. ř. s.) a že Nejvyšší správní soud rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání (srov. § 109 odst. 2 s. ř. s.).

[10] S ohledem na tyto důvody proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel neprokázal splnění hned první z obou kumulativních podmínek, tj. existenci nepoměrně větší újmy, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Naplněním druhé podmínky, tj. zda přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem, se proto již nezabýval, neboť soud může kasační stížnosti přiznat odkladný účinek pouze tehdy, jsou-li splněny obě podmínky současně.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 17. února 2022

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu